

حيات

اداره مرکزی :

آنقره ده ، معارف امنيته ياننده كي دائره

استانبول بوروسي :

استانبولده ، آنقره جاده سنده 87 نومورده
دائرة مخصوصه

نسخه سي هربرده 15 غرومده .

سنه لكي پوسته ايله 7,5 ليرا .
(جنبي مملكتلر ايچين 7,5 دولار) .

ابونه . علان ايشلري ايچين استانبول بوروسنه
مراجعت ايديلير .
يازي ايشلرنك مرجعي آنقره مرزبدر .

حيات و احوال ... دنيا و اها مير و حيات قاتلم ...

- نيجه -

4 نجى جلد

آنقره ، 31 مائس ، 1928

صاني : 79

مجموعه من ، بوسنه نك قزبانه بايرامنى عزيز قارنلرينه تبريك ايدركم كنجلك و مملكت ايچين سعادت نميداريني تكرار ايدم .

کنجلك بولى

مصاحبه

اون دو قوزنجى عصرده كي فكر جريانلريني و بالخاصه فرانسز ادبياتنك صوك صفحه لريني آز چوق بيلن بر قارئك هيچده مجهولى اولمايان بو سطرلري او قودقدن صوكرا ، بردن بره ، بيلمم ناصل بر توارده ، استقلال حربندن صوكرا كي « توركيه » يي خاطر لادم . في الحقيقه ، آراده او قدر بويوك بكنزه ييشلر واركه ، بونلري كورمه مك ، خاطر لاما مق امكانلر كبي ...
بويوك ظفردن صوكرا ، بوتون « وسطاني » مؤسسسلردن قورتولار ق عصرى بر جمعيت وعصرى بردولت قورمق ايچون چالیشان بوكونكي توركيه ده ، هرشيدن اول « علم » ، « اختصاص » ، « اصول » ، قيمت ويرمك ايستيور ؛ مادي ومعنوي هر ساحة ده يوكسه لمه يي يالكنز بوندن بكليور ؛ موجود مؤسسسلريني بوروخه كوره تنسيق وتنظيمه ، و يابوزده نيته كوره يكي مؤسسسلر قورمق چاليشيور . « لاييق دولت » ك معارف مؤسسسلر نده « ديني تلقينلر » ك آرتق يري قالماشدر ؛ بناء عليه كنجللك روحنده دينك براقدينى بوشلنى يالكنز « علم » له ددل « مفكوره » ايله روده دولدورمق ، او كا يكي بر يول چيزمك مجبورتي قارشيسينده يز . بوكونكي كنجللك ، كنديسنه مادي ومعنوي ساحة ده يول كوستره جك ،

و « علمك استقبالنه » قارشى نهايتسز بر ايمان اوياندير ييور . « تنه ، رونان » ، وبالخاصه بويكي دينك عاداتا پيغمبري اولان « برتلو » ، كنجللك اوزرنده چوق مؤثر اوليورلر . في الحقيقه ، اون دو قوزنجى عصر ك مثبت وفظري علم ساحة . سنده كي الك بويوك ترقيلري ، ۱۸۷۰ دن اولدر ؛ حتى فرانسه ده بيله ، بو ذكر ايتديكمز عالمرك شخصيتي ، ۱۸۷۰ دن اول پك اعلا تبلرايتمشدي . لاكن ، اووقته قدر آنجاق دار بر محيطده حاكم اولان بو عقيدلر ، مغلوبيتدن صوكرا ، عمومي بر ايمان حالي آليور . او زمانه قدر اكثريا اسكي عنعنلر ك تاثيري آلتنده ياشايان رسمي مؤسسسلر ، آلمان موده لارينه كوره تنسيق ايديليور ؛ آلمان ياده اولديني كي فيلولوژي ، آر كه اولوژي ، تدقيقاتنه بويوك بر اهميت ويريلكه باشلانيور ؛ يعني ، يكي مؤسسسلر آچيليور ؛ و بوتون بونلرده ، اسكيدن اولديني كي كله جيلنكه ، خياله ، شخصي ذوقه ، كهنه عنعنلره دكل ، مثبت وقعه لره ، اونلر ك اصول دائره سنده تحليل وتصنيفنه ، تركيبنه چاليشيليور . خلاصه ، يكي فرانسه يي قورمق ايچون « مثبت علم » ه استناد ايديليور ؛ و بوتون فكر ، فلسفه ، صنعت جريانلري بويوك تاثير آلتنده قاليور ...

كچن كون ، « صوروبون » مدرسلرندن « دانيه لمورنه » نك ، ۱۸۷۰ دن برى فرانسز ادبيات وفكر عالمنده كي جريانلري خلاصه ايدم يكي بر اثريني كوزدن كچيريوردم . معاصر ادبياتدن بحث ايدمركن ، مورخك ، شخصي ذوقلرينه و تمايللرينه مغلوب بر منقد وضعيته دوشمه مه سي ، حتى بوتون آرزو واهتماملرينه رغما ، چوق مشكلدر . ايشته ، شيمدي يه قدر نشر ايتديكي اثرلره ، فرانسز ادبياتي تاريخي تدقيقاتنده بالخاصه « اصول » اعتباريله ايجه يكيلكلر ميدانه كتيره ن بومورخك ، معاصر ادبياتي تدقيق مشكلاتي ناصل اقتحامه چا . ايشديغني آكلامق ايستيوردم . يكانه مقصدم بويدى . ذوقك و مسللكرك تكاملندن بحث ايدن ايلك قسمك برنجى بابي ، ۱۸۸۰ تاريخلرينه دوغرو علمك معنوي نفوذيني ايضاحله باشلايور . ۱۸۷۰ مغلوبيتي ، فرانسه نك متفكر صنفى آراسنده ده رين برانتباه اوياندير ييور ؛ آلمان يانك نهدن غالب كلديكني اوزون اوزون آراشدير . ييورلر ؛ نهايت ، « مكتب خوجاسي » نك ، ولا بور اتوارنده ، كتبخانه سنده چالیشان « عالم » ك يعني « علم » ك آلمانلره حربى قازانديرديغني آكلايورلر . بو اعتقاد ، فرانسه نك اودور كنجلكنده « علم » ه

اسماعيل صفا

کنج ٿولن شاعر ليمزدن :

شاعريڪ ايسٽانبوله ڪليشي وطنڪ اڪ هيچانلي
زمانلرينه تصادف ايمه ڪده در . عبدالعزيرڪ سفا هت ،
مراد خامسڪ جنت ، قيزيل حميدڪ ده جنات و
وامعتلرله مملڪتي هرج ومرج ايتديڪري ، ايلڪ
مشروطيتڪ رذيلانه انتريقالرله بوغولديني بيرزمان ...
هنوز اون ، اون بير ياشلرينه ڪيرن صفا بو
منحوس دورهي « دارالشقه » صيرالرينده علم و ادب
تحصيليله ڪچيرمشدي .

مڪتبني پيترمش اولان صفا تلفرافخانه ده کوچوڪ
بير مأموربتله توظيف ايدليشدي . فقط اونڪ حساس
روحيني بو مأمور تحيڪ تظميندن چوق اوزاقدی .
کنج صفا روحينده ڪيزلي بريچانڪ آتشي يارماق لريني
دويويور ، حسلي ، صيحاقي بيرامل اوني ايچين ايچين
غيچيقلايوردی . دها مڪتب صيرالرينه ايکن وزن
وقافيه نيڪ ذوقني طادان صفا زماننده استاد ڪچينه
سيمارڪ تأثيرلري آلتند ، چيرپينيور ، معلم ناجي ٺڪ
غزلارينه نظيره لريازماق ، « مجموعه معلم » ڪ رنگلي
قايلرينده خلقه تقديم اولونان ڪنچ ويبي اسمير
آراسينده اسماعيل صفا اسميڪ ده يازيلديغي ڪورمڪ
ايچين جان آتبيوردی . نهايت صفا بواملنه يه تيشمشدی
مجموعه معلم ۲۲ حيزران ۱۳۰۴ تاريخي نسخهنسڪ
ماوي رنگلي قابينده :

« فضولي به ساده بير نظيره »

سرلوحه سيله :

« هراولور اولماز ڪوزه لاک ايله من حيران بني
سندھ بر يوز وارڪه مفتون ايله يور هرآن بني »
مطالعلي بر نظيره سي . ناجينڪ : « اسماعيل صفا بڪ
افندي دييورڪه : « مقدمه سيله انتشار ايتيشدی .
آرتق اسماعيل صفاده ناجي پيرولرندن ، ناجي مريد -
لرندن اولوشدی . عيني سنه ٺڪ ۲۵ ميس نسخهنسڪ
ناجي : « وفا ايله صفا آراسنده بر مشاعره » عنوانيله

« وفا - المده ساغر ايسٽهرم

يانده دلبر ايسٽهرم

ترانه پرور ايسٽهرم

پريم ده ڪلشن اولمالي !

صفا - خمري واري ايسٽهم

اوزون ڪيدر في ايسٽهم

خلاصه ، برشي ايسٽهم

فقط ڪوڪل شن اولمالي ! ..

ديه باشلايان بر مشاعره اشرا ايدبيوردی .

آرتق اسماعيل صفا اسمي مطبوعات و حيات
عالمينده طائينماغه باشلامش براسمدي . ڪنچ شاعر
طوتديني يولده ڪنيش آديملرله ايلريله يوردی . ناجي -
اکرم مناقشه لرينه شاهد اولوش ، حامدڪ اوغرايني
تعريض و تعرضلري ڪورمش ، تعريض ايدملرله تعريضه
اوغرايانلري مقابسه ايتش ، ڪنديخه ڪمکي و پرمشدی که

ادبياتڪ ، ڪرڪ فلاسيق وسقولا ستيق دوره .
سينده ، ڪرڪ عصري و متجدد صفحه سنده دها
چوق بديعه لرياراتايله جڪ برچاغده ايکن حيات و دواع
ايديوب ڪيدهن قيمتلي سيمارله قارشيلاشيورزه وسيله
دوشدوڪه يونلرندن بحث ايتشي ، ادبياتڪده ڪي موقع
و تأثيرلريني آراشديرماغي پڪ ده فائده سيز ڪورمه يورز
ڪيمي موعود اچلاريله ٿولن ، ڪيمي كيف واستبدادڪ
قرباني اولان بو ڪنجلرڪ ياشادقلري مدتيه ويردڪاري
اثرلري قيصاجه ڪوزدن ڪچيرمڪ ، اونلرڪ وقنسز
ٿولملريله ، ادبياتڪ نه لري غائب ايتديڪيني آڪلاماق
ايچين جانلي برهر دليل تشڪيل ايدهر .

تجدد دوره سينده خاش برضربه ٺڪ قرباني اولان
اسماعيل صفاده دها ڪنديسيندن بويوڪ اثرلر بڪله نيلاه جڪ
بر چاغده غائب ايدليش ڪنچ بر شاعرين ايدی .

هيائي - اصلاً طربزونلي بر عائليه منسوب
ايکن حجاز مڪتبو پچيلغنده بولونان و شاعرلڪه دخی
طائينمش اولان بهجت افنديڪ بو ذڪي اوغلي اسماعيل
صفا هجري (۱۲۸۳) ده مڪده دوغوشدی .
اسلام عالمڪ حشرڪاهي اولان بو حواليد ڪچين
چوچوقلني شاعرڪ حيات و حسياتي اوزه رينده دهرين
و ديندارانه ازلهر بيراقشدر . « خاطره مقدسه »
عنوانيله يازديني بير منظومه نيڪ شو :

بيرزمان بير صبي ايدم ياراماز ،

پر شطارت ڪولهر ، قوشار ، اوينار ؛

بيرايو نچاق ده ڪردی دنيا لر ،

اوني بولدوڄه باشقا شي آراماز ؛

صانير اڪله نجه رعد ايله برقي

يوقدی عنندنه ڪمکي ولوله ٺڪ ،

بشڪڪ جنبشيله ، زلزله ٺڪ ،

بير ائينڪ ده نيننيدن فرقي .

اوزمان ، بن ، اوهت بو شيمديڪي بن

بويله ميدم !؟ ده ڪل اويم آنجاق

بير صبي ، بيرده ڪنچ اولان ايڪي بن ؛

صوڪرا بيركون ، ياشارسه پير اولاجاق !

آه آي مهد اقدس ڪعبه !

آي ڪذرڪاه عمر طفلانهم ،

يادی آي لرزه بخش اولان قلبه

مکه ! آي دلده مرسم لانهم !

ده ولرله قوافل حجاج ،

بدويلرله ، حيمه لره ، چوللر ،

که سراپا سراپدر ڪوللر ،

که بوتون آب رحمته محتاج ...

ديه دوام ايدن خاطرله دلوه ، حسله ٿورولو
ايريك و اووقا تيف évocatif مصراعلريله بوتون بو
تحمس لريني ، بوتون بو تهيجلريني ييزه چوچوڄه بير
صفوتله ترنم ايدبيور .

باشلاديني ڪورولور . ڪنجڪ نظري استقباله چه وريلمشدر .
استقبال افنديه اوڪه لري (ره آليت) لر آذرر .
افڪ بويوڪ برقسني ، پرودو قيف فانتازي دولدور و يور .
دها صوڪرا ، بو فانتازي قسملري يريني تدريجا
شائيلره ترك ايدر .

ڪنجڪ حيات و شخصيت مفڪوره لري فوق العاده
يوكسڪ و ڪيزلي در . بو دورده ڪنجه ، حياتده
موفق اولاميه جفي حسني ويرمڪ ، اوني اڪ انجه
يرندن يارالامق در . بو ساحده هر مانع ، اوني
فناغه ، صابا يولره سوروڪلر . وقتيله پستالوچي
نافذ نظريله : « انسان ايني در و ايلڪي ايسٽر .
يالڪز اويله بر حرڪنده بولنورڪن خوشنود قالمق ده
ايسٽر . اڪر چوچوق فنا ايسه ، مطلقا اوڪا ، ايني
اولايله جڪي يولده ، مانعلر احداث ايدلمشدر » ديمشدی .
پسپو آناليزڪ معتدل بر استقامتني ميدانه
ڪتيرن (آفرده آدلر) بو خصوصده چوق شايان
دقت مشاهد لره بولنمشدر : آشاغيده ده ڪيل ،
يوقاريدده اولق تمايلي ، حياتڪ اساسي تمايلي در .
ايشته بو تمايل ، حيات پلانڪ چيرلسينده قوتلي بر
سائق در . اڪر بو تمايل ، دوغرو و طبيعي بولدن
يورويه رڪ غايه سنه ايريشيرسه ، شخصيتڪ صحي
يوكسه ليشي ميدانه ڪلش اولور . اڪر بو تمايل
آزيلي سره او زمان بو ، « غير شعوري » بر حالده
مؤثر اولقدده دوام ايدر . بونڪ نتيجه سي دولامباچلي
يولرندن ڪيديلرڪ يوقازي به چيمغه چاليشمقدر .
اسرار انڪيز و فنا يولرده يورويولرده اولدوغي ڪي .
(سيرانهر) بو وسيله ايله دييورڪه : محيطڪ
تقدير سزلڪنه اوغراق ، روحی قدرتي باشقه بر
استقامنه دها حر و دها سربست بر يولده يورومڪه
سوق ايدر . ڪنديني صايديرمق تمايلي ، ڪنجي ديڪر
ساحه لره آثار . وياخود بو تمايل وقوت ، هجوم
وهرشيئي رد وانڪار ايدن تمايل شڪلنده وياخود
- نچده اولدوغي ڪي - انزوای سه و مڪ شڪلنده
ڪنديني ڪوسٽر .

بوتون بوروحي سائقلري بيلن مريدلر ، ڪنجلڪڪ
يا ڪلش يولرده يورومسڪ سبيلريني دها ايني ڪلارلر .
هر حالده اونوتوله مسي ايجاب ايدن پره نپ شتورر :
نهرڪ طبيعي مجراسني طيقامق ، نهرڪ يتاغندن فيرلايه رق
مدھش تخريبات ياعمسي موجب اوله بيلير و نهرطاشارڪن
نه ڪي ضرورلر يابه جفني سزدر مرز .

درينلڪارده واقع اولان هرشيٺڪ ڪيزلي طوتولسي
بو دورڪ ايجاباتي در . ڪورولن شيلر : قوتلي
مدافعه و عناد ، خصومت ، رد وانڪار ، اسڪي
اعتقاد و مفڪوره لردن ، سهويان انسانلردن و محيطلردن
بردن بره آيرله لره ... در . بوتون بوللر ، ارضڪ مجهول
درينلڪارنده ڪي تحولاتڪ ، زلزله شڪلنده ڪي خفيف
تظاهراتي در . بوتظاهرلر آراسنده ديڪر برانمودجي
حرڪتي (آدلر) حقل اوله رق شو شڪلده قيد
ايدبيور : « وضعيته حاكم اولق ايچون بويله حرڪت
ايتلي م ! » بو حس ، بعض ڪنجلرده او قدر
قوتلدرڪه « باشقه سنه و پره جڪي ألي تصور ايتمڪدن
متوله بر ذوق » ايله انتخابه قدر واريلر .
دوقتور

ضليل فڪرت

ياواش ياواش اسماعيل صفا اوزه رنده اكرم - حامد
تأثير لری کندی کوسه رمه که باشلامیشدی .

ادبیت عالمینده اسمینک بیر موقع طوئیدی کورده
صفا « مرصاد » آدی بر مجموعه نك سر محرر لکینی ده
ایفاده کچیکمه میشدی . بوراده کی رولی ساده جه
بر مجموعه سر محرر لکندن عبارت قالامیشدی . بیکه
ادبیات عالینه یکی آتیلان کنجلره قارشی مشوق
وظیفه سنی ده کورموشدی . بو کنجلردن بیر ده
بیر قاج سنه صوکر اثر و فنونک باشه کچه جک اولان
توفیق فکر تدی . فکر ت ناجیلری ، فیضیلری ،
ا کرم لری ، حامد لری ، سنان پاشالری تقلید یازمش
اولدینی منظومه لره اسماعیل صفانک ده نظر دقت
و تقدیرینی جلب ایتمه کده کچیکمه میشدی . صفا کوچوک
قارده شی کامی به او زمانک شعر و صنعت استاد لری
ذکر ایده زکن : « یالکز حامد ، کمال ، ا کرم
ده کل . . شیمدی کنجلردن ده نه کوزل شعر
یازانلر وار ! هله مکتب سلطانیدن مأذون بر توفیق
بک وار . شعر لری کورسه ک . . دیبوردی .
نهایت صفا ، توفیق فکر تک شعر لری مرصاد ایله
نشره باشلامیشدی . ۲۵ نیسان ۱۳۰۷ نسخه سینده
« بهار » عنوانی منظومه سینی :

« ندرتبه دلنشین ایسه چنده نفخه هزار
نه مرتبه لطیف ایسه بهارده شکوفه زار

بهاره قارشی سوله نه ن بو شعر ترده ثوبه در
لطیف و دلنشین اولان بو شعر ترده بر بهار »

تقدیر یله کورولوشدی . صفانک فکر تله باشلایان
بو دوستانی کندی ثولومنه قدار دوام ایتیشدی .
قیزیل سلطانک قره وهیله « مرصاد » مجموعه سی
قابلیت قدن صوکر صفا فکر تک بعضی آرقاداشلریله
چیقاردینی « معلومات » مجموعه سنه یازماغه باشلامیش
و نهایت فکر تک اشتراکیله انتشاره باشلایان « ثروت
فنون » ه صفاده اشتراک ایتیشدی . صفا بوضورتله
کنج شاعر لک بر طرفدن مملکتدن ، بر طرفدن ده
اجنبی ثولک لردن آلاق بنسه دک لری تجد دجر کت لری
بنسه میش اولویوردی . آرتیق مسلیکی توضیح ایتیش
دیمه کدی . بر زمانلر « وفا اعدادیسی » نده ادبیات
معلم لکی ایتدی صیرالده طابه سندن اولان حسین
جاهد کی کنجلره شیمدی صنعت و ادبیات فکر داشانی
ایدیوردی . (۱۳۱۲) سنه لرینده زیاده جه
خسته لانان . صفا دو قوتلرک توصیه سیله « میدیلی
آداسینه تبدیل هوایه کیتیشدی . بو اوزاقلایش
اونی بک متأثر بیر اقدینی حالده آرقاداشلرندن تمامیه
آیرامامیشدی . کندی میدیلی دن یازدینی منظوم
و منشور مکتوبلرله برابر شعر لره کونده ریور ،
بونلری ثروت فنون ایله نشر ایده ن توفیق فکر ت
صفانک مطبعه ده باصیلان و کندیسنه اتحاد ایدیلن
« منشیات » فی ده تعقیب ایدیوردی .

صفانک تبدیل هوالر دن ، اهتمام و تدویلردن
آلدینی صحت بک موقت و بک مغفل اولوشدی .
ایکی سنه صوکر بوتون بوتون یاتاغه دوشموشدی .
بیر کون بوتون آرقاداشلری بو کوندن سونوب کونه

آریه ن صاف روحی ، صمیمی یوره کلی خسته نك یاتاغی
اطرافنه توپلاشهرق بوتون آللرینی و آللرینی بایلاشیدیلر ،
استقباله و استقلاله داتر بوتون دوشوندیکارینی آچی ،
طاتلی جهتلریله بری برلینه تودیع ایتیشلردی . نه
فائده که بر جوق امیدلرله ساعتلرجه یوره ک لری شیشیره ن ،
کوزلری پارلانان ، قلبلری چاریدیران بو صمیمی
توپلاشما بیر ده رین فلا کتله نتیجه له نمیشدی . ساخته
بر دوستک تخریف لریله اوغرایارق استبدادک پاصلی
قولاق لری نه یتیشدیریلن محاوره لر نتیجه سنده اولر
باصیلمش ، صفا ایله سیرت بر جوق اشکنجه لره اوغرامش
زاواللی صفا ، خسته لغنه بیله صرحت اولونادن
سیواسه سورولوشدی . ذاتاً نحیف اولان بنیه سی
بو منحوس منفا جفا سینه تحمل ایده مه دی . « ۱۳۱۸ »
سنه سینده :

« قورتار نی قهر و شرتیندن
فوتمه زمین ایله زمانک ؛
توپراقده وجودیمی براقا ،
آت خارجینه شو آسمانک ! »

دییه ایکله یه ن خسته شاعر ، داهای اوتوز دورت ،
اوتوز بش یاشلرنده ایکن ، قانلی استبدادک مظلوم
بر قربانی اولاراق ، اوقادار سه و دیکی عائله سنه ده ،
ادبیاتده الی الابد وداع ایدوب کیتیشدی .

شاعر لکی — صفا طبعاً شاعردی . اوکا
« شاعر مادر زاد » عنوانینی استادانه بر توجیه اولارق
یره ن ناجی بو خصوصیه یا کیلما میشدی . کرک
بالدات یاشادینی ، کرک کوره رک ویا دوشونه رک
بنسه دیکی خصوصیلره الهامینی قوتلی بیر لیریزم
ایله افاده ایتدیکی صیرالده حقیق بیر شاعر اولان
صفا بر جوق یرلرده ده علی العاده سوزلری وزن
و قافیه ایله سوله یه جک قدار قوتلی و مسلکلی بیر
ناظم دی .

سهولت نظمده کی قابلیت قونوشدینی کیمسه لره
نظماً جواب ویره جه ک ، مکتوب آلدینی دوستلرنه ده
نظماً مقابله ده بولوناجاق درجه ده ایدی . بو فطری
قابلیتی یازیلرنده بر نوع طبعیلاک و ساده لک ،
طبیعتنده کی صفوتده اثر لرینده بر نوع صمیمیلاک
یارا تمشدر که بوده صفایه مخصوص خصوصیت و مزیتلر دندر .
« مقبره مادرده بر نوحه یتیمانه » عنوانیه یازدینی شو :

شو مزار لقه کیم بیلیر نه قدار
کیشی واردر که صاغلغنده کیدوب ،
بر مزارک باشینده کیه ایدوب
سوله مشدر بنم کی سوزلر !
شو مزار لقه کیم بیلیر یارب
نه قدار عاشقانه افغانلر
ایله مشدر زاواللی انسانلر ،
نرده در شیمدی ، صاعقیدر آنلر ؟
کیمی ثلوش ، کیمسه روح بلب ،
کیمسی کندی آوتمشدر ،
کیده نی بوس بوتون اونوتمشدر .
بودر ایشه مزاری والده مک ؛

آریبوردم صباحدن بریدر .
آغلام شمدی ؛ آغلام بریدر
قاپوب بر کنارینه عدمک .
والدهم ! آه محترم خاتون !
زده سک ، نرده زوج مرحومک ؟
بو بودی باق اطفال معصومک .
لحیه دار اولدی مخدومک ،
سنگ اوغلاک بو زائر دلخون ! . . .

منظومه سنی او قورکن ساده لک ، صمیمیلاک ایله
ساده دلاک و صافدرونلغک قاریشدینی کورویورز .
منظومه شو حالیه اوزایوب کیدیور . روحی اعتبار یله
بر مرثیه اولان شو اثرده بر بر تجلی ایده ن شعر
پارچالری آراسنده فضله و اوزون بر نحیه اعتبار یله
تأثیر لرینده شاهد اولویورز . بسیط بر فلسفه نك ،
ساده بر دوشونجه نك ، صمیمی بر تهیجک امترا جندن
دوغان بو پارچاده :

بو بودی باق اطفال معصومک
لحیه دار اولدی مخدومک

بیکی کی چو جوخه سوله یتیلر بیله واردر که
بوده صفانک چو جوخه صاف طبیعتنه جانلی بر مثالدر
و بز بوطیعتی صفانک همن بوتون اثر لرینده کوره بیلرن .
بونکله برابر صفاده تکلف و تصنع دوشکونلکاری ده
واردی . ثروت فنون ادبیاتچیلرنده کوردیکمز
او پارلاق ترکیلر ، طنطنه لری جله لک تأثیری
صفاده ده کندی کوسترمش اولدوغی کیکی ، شاعر
اعظم حامدی بیله اسارتی آلتینه آلمش اولان
« قافیه مقیده » ابتلاسی بی چاره صفایه ده اسیر ایتیشدی .
جوق زمان آرادینی بر قافیه ی بولامادینی ایچین کیجه
یاریسی فکر تک اینه قدار کیده رک یاتاقدن قالدیردینی
وصباحه قدار مشاعره ایده رک قافیه مقیده ایله شعر
یازدقلری اولوشدر . شو « قر خانله حسبحال »
آدی ملاحظه ثوبله مضحک بر مشاعره محصولیدر :

اینه یدیکز شو دهلیزه

قولایلا شیردی پاک بزه
قونوشماق ثوبله دیز دیزه

ده کلی یا قر خام
بنم کلم ، بنم جام

اویون هواسی جورجونا
نه اولسا طبقده خرجه

قورول شرفله برجه

صفا که باق قر خام
بنم کلم ، بنم جام

شو بر نجوم قونتوار

سزه اولورمی دورتوار

اوزاندی کیتدی ایستوار

کلنکدی کل قر خام

بنم کوموشاو قالفام

صاراردی صولدی بکریکز !

طیقاندی وارسا ککریکز !

صیرتدی بورده قافیه . . .

ناصیلسیکز قر خام ؟

بنم کلم ، بنم جام !

کنجلیک اقتصادى قیمتی

اقتصادى مصاحبه :

سزك صدقلى جكمجه ،
دولو ايچنده بيلمجه
كشاد ايديلسه بركيجه
ناصل اولور قمر خام ؟
نم كلم ، نم جام !

اوچهره مدوريك
بوزينده خالى خاوريك
كوكل سنك سهاوريك
فيقيردايور قمر خام !
نه ديرسيكز بوكا جام ؟

صفانك ايريك وروماتيق يازيلري ايچنده اكرمانه
وحامدانه بارچارله تصادف ايد بيليرزه فقط اولوك
فطرى اولان صفوت وسادكيسى حامدانه فريادله ،
حامدانه عصيان وغلطانله پكده مساعده ده كلدر .
« سلامينك والدهسى ايچين مريشه در » آدى شو
رئائى پارچاسينده :

« غيبوتك اولدى باعث اى ماه !
بن كنديمى غائب ايتدم ايواه !
سن كله مك اوزره كيتك آرتيق
بن كنديمه هيچ كليريم آه !
اى نير شارق جوانى !
قيلديكى غروب برسحرگاه .
سن جننه هجرت ايتديك كون
عالم بكا دوزخ اولدى باله !
برلكده بنى كوتورمه ايدك ،
« همرهينى ترك ايدهرمى همراه ! »
فرياد ايله غير اختياري
ايوبه توجه ايله ريم كاه ،
لا كين نه آغاج ، نه ناش ، نه توپراق
برشى بنى سندن اتمهز آ كاه ... »

طرزينده كى تألى ايله « مقبر » ده كى فريادحامدى
قارشيلاشدير اچاق اولورساق بونى نه قدار ساده
نه قدار على العاده بولوروز . اوقيامتلىر قوباران ،
كوكلى يرله كچيرمن ، يرلى كوكله چيقاران
طغيانه صفاجفك اوورملى جكرلى ناصل مساعده
ايد بيليردى !؟

صفاده اولدوچه قوتلى بير تصوير وتحكيه قابليت
واردى . « توكسون احمد » آدى پارچاسينده
ره آليستجه بر روح نجلى اتمه كده در :
« چوجوق ده كلى نه ياپسين ؟ كورولتو ايتسه بر آرز
آزارلانير ، دو كولور ، هر نه ياپسا خير بالانير ،
نه ياپسا چوق كورولور ، خيزلى كولسه ، حايقيرسا
بو بر بويوك صوچ اولور . بر صو بارداغى قيرسا
دويان كورولتولرى بر جنات اولدى صانير !
چوجوق غلغيله برابر ده كلدى پك ياراماز ،
فقط قونا - آليشميشدى دو ككه آلر ...
أصل قباحتى خدمتجى اوغلى اولقدز ... »
بو آلايشدا كى سنده لك وطبيعيلك پك آرز
شاعريزه نصيب اولايلمش موفقتلردندر .
صفانك بر قسم شعرلى ده تعليمى didactique در .
اخلاقى ، موعظه وى ، تربيوى منظومه لدر . بونلر
همه اكرثيت اعتباريله شعر يتدن اوزاق ، فائده

شبهه سزكه ضرر بوقادارله قالمقده در . چونكه
بوقارده ذكر اولونان عدلر اولوم آنه قدار
صرف اولونان مبلغلى افاده ايتكده در . حالبوكه
دوقثور Keithin ك حسابلرينه نظر ا براسانك ايش
قوتى اون آلى بيك مارقلى بر سرمايه يي تمثيل ايدر .
بو اعتبارله آلمان ياده ۱۴ ياشنه قدار اولنلرك
يوزندن - كه بونلرك مقدارى سنوى بش يوز بيكه
بالغ اولقده ايدى - آبرجه سنده سكرميليلىر مارقلى
بر سرمايه محو اولويور ديمكدر .

اولوم صورتيه حاصل اولان ضه رلردن باشقه
خسته لقلرك توليد ايتديكى ضررلى ده نظر اعتباره
آلى لازم كلير . لاييچيغ خسته صانديقلرى اداره سنك
ياديني حسابله نظر ۱۵-۱۹ ياشنه قدار اولنلرك
سنده وسطى ۶۰۲ كوني خسته لقله كچمكده در .
بو وسطى عدد دمير عمله سى ايچون ۸۰۲ كونه چيغمش
ويازيخانه لرده ، مقازه لرده چالیشان مستخدمين ايچون
ايسه ۴۰۱ كونه دوشمشدر . اكر سنده خسته لانان
كنجرك وسطى نسبتى يازيخانه ومقازه لرده چاليشا -
نلرك كنك نسبتته اينديرمك قابل اولسا آلمان ياده
سنوى ۸۷ ميليون مارق خسته پاراسى تصرف
ايديله جكدر .

بوندن ماعدا خسته لق دولاييسيله يوميه يي ياهيچ
آلاماقدن ويا اكسيك آلفدن متولد ضررلر واركه
بوده سنده مياونلرجه مارق بالغ اولقده در .
Kaup ك حسابلرينه نظر آلمان ياده چاليشانلرك
سنده بركون داه ا اكسيك خسته لانلرى تأمين
ايديلسه يالكر ۱۱۰ ميليون مارق اجرت ضررندن
قازانيلمش اولاجقدر .

اولومه وخسته لغه برده چابوق عليل اولماي علاوه
ايتك لازم كلير . آلمان ياده وقتندن اول چاليشاماز
اولقندن متولد ضررلرك ميليارلرجه مارق بالغ اولديني
ثبیت ايدلمشدر . *

.....
ساحه سينده كچيرديكى تكامل سيزى كوزله تعقيب
اولوناجاق قدار آيدن و آچقدر . برچوق اميدلر
وبره جك بيرچاغده ايكن تولوب كيدن صفا أدبيات
عالمينه « سنوحات ، حسيات ، منسيات ، مغدوره
سودا ، ملاحظات ادبيه ، خدما صفا دع ما كدر ،
مولد پدى زيارت ، « انطاق حق » ك تخميسى كيى
منظوم ومنور برچوق مطبوع اثرلر براقشدر .
حيات ادبىسى مفصل برمونيغرافيه ده كه جك قدار
ده كدرلى بير شاعريزدى . اونوتولماسى هيچ ده آرزو
ايديلهز .

اقتصادى واجتماعى حياتك انكشافى مستحصل
قوتلرمنك كى وكينى تكاملنه باغليدر . مستحصل
قوتلرك اك مهم عنصرى « ايش قوتى » در . ايش
قوتك باشليجه بيكارى ايسه كنجلكدر . بوعتبارله
كنجلك بدنا ، فكرآ ، اقتصاداً تربيه سى چوق
حياتى بردولت مسئله سيدر . كنجلكى ايچكى ، قومار ،
فحش جنسى سؤ استعمال ، سفاهت كيى تهلكه لردن
قورومق واوكا بدنى وصحي انكشافى قولايلاشديره جق
وسائط و تشكيلاتى تأمين ايتك ، كنجلكى عادى
ادبيات ، عادى تياترو ، عادى فيلم وعادى موسيقيدن
قورتارايلىك واوكا اى كتاب ، اى تياترو ، اى
فيلم واى موسيقى وبره بيلمك ايچون ذوق وفكر
تربيه سته خادم عامللرى حاضر لامق ، كنجلكى سلك
انتخابنده تصادفك جلوه لرينه بر اقا ياراق اونى سوق ،
اداره واحضار ايدنه جك تشكيلاتى قورومق . قيصاجه
آلمانلرك yugend pflege - كنجلك باقىمى - ديدكلرى
مفهومي بزم مملكتزه ده نقل ايتك چوق خيرلى بر
ايش اولاجقدر . هر نه قدار بزرده متفرق وداغتيق
بعضى تشبيلر وارسه ده بونلرى وحدتلى وپلانلى بر
اداره آلتنه آلارق داه ا شموللى بر تشكيلاتيه ربط
ايتك ضروريدر .

بزويازيمزده كنجلكى اهالك اقتصادى ضررلرينى
ايضاحه چاليشاراق « كنجلك باقىمى » سياستك
اهيت ولزومنى تبارز ايتديرمك ايستيورز . *

آلمان ياده حربدن اول هر سته اولن امريكده كى
چوجوقلر يوزندن ۱۰۰۰ ميليون مارق ، بش ياشنه
قدار اولان چوجوقلرك اولومى سبيله ۱۳۰ ميليون
مارق ، اون بش ياشنه قدار اولنلرك اولومى
نتيجه سنده ۱۴۰ ميليون مارق ضرر يعنى بر سنده
۲۷۰ ميليون مارق واوچ سنده برميليلىر مارقندن
زياده بر ثروتك محو اولديني حساب ايدلمشدر . هيچ

.....
وتلقين اساسلرى اوزهرينه مؤسس منظومه لدر
وهمن هپسينده صفايه خاص اولان صفوت وسادكى
موجوددر . « خير الخلف » ، « خير الانيس » ،
« چاليشقان چوجوقلر » كيى منظومه لرى بوتون
بوروحده يازيلمشدر . صفا غزل ، ترجيع وتركيب ،
مثنوى ، تاريخ كيى اسكى روح وشكللرده منظومه لر
يازارق اسكى شعر وصنعت طرفدارى اولان ناجى
وآرقاداشلرينى تامين اتمه كه موفق اولديني كيى صونه لر
ويك مستزاد شكللرى كيى ادبيات جديده چيلرك
لساعزه يرلشمشدر دكلرى يكي روح وشكللرده
قلمنى ايشلتمش وصنعت ساحه سينده چوق خيرچين
ومشكل پسند اولان توفيق فكرتلرك بيله تقديرلرينى
تأمين ايدنه جك بر استحاله كچيرميشدر . ادبيات